

4.6 Barne- og ungdomsvern (VO nr 50)

4.6.1 Innledning

Virksomhetsområdet omfatter barneverntjenestens administrasjon, barneverntiltak i familien, barneverntiltak utenfor familien, botiltak for enslige mindreårige flyktninger og ungdomskontakt.

Hovedmål:

Sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, får nødvendig hjelp og omsorg til rett tid, samt bidra til at barn og unge får trygge oppvekstkår.

4.6.2 Oversiktstabeller

Tabell 4.6.2.1 Personalressurser (årsverk)

	31.12.2011	Budsjett 2012	Forslag 2013	Forslag 2014	Forslag 2015	Forslag 2016
Årsverk samlet	48,75	48,75	48,75	48,75	48,75	48,75

Tabell 4.6.2.1 Drifts- og investeringsbudsjett (kr 1.000)

	Regnskap 2011	Budsjett 2012	Forslag 2013	Forslag 2014	Forslag 2015	Forslag 2016
Driftsutgifter	63 403	53 506	59 180	59 180	59 180	59 180
Driftsinntekter	26 566	16 434	17 611	17 611	17 611	17 611
Netto driftsutgifter	36 837	37 072	41 569	41 569	41 569	41 569
Investeringsutgifter	93	0	0	0	0	0
Investeringsinntekt	0	0	0	0	0	0
Netto investeringsutgifter	93	0	0	0	0	0

4.6.3 Behovsvurderinger

Barnevernsbudsjettet har de siste fire årene vært reelt styrket med om lag 5,5 mill. kroner. Etter 2. tertial 2012 stipuleres det allikevel et merforbruk ved utgangen av året på 6,5 mill. kroner, i hovedsak pga. av økte utgifter til fosterhjem og institusjon. I samme periode har bemanningen økt med 6,5 stillinger.

Barnevernet opplever fortsatt at saksbehandlingskapasiteten er for knapp i forhold til saksmengden. I budsjettforslaget er barnevernets ramme reelt styrket med 2 mill. kroner.

En ser det som vanskelig å opprette nye stillinger innenfor budsjettrammen. I forslaget til statsbudsjett for 2013 foreslås en styrking av det kommunale barnevernet med 205 mill. kroner. Kommunene kan søke om midler til stillinger, kompetanse- og samhandlingstiltak. Fylkesmennene behandler søknadene fra kommunene. I påvente av retningslinjer for søknadsprosedyren, er det igangsatt forberedelser av en søknad om flere stillinger. Som omtalt under foreslås det opprettet en engasjementsstilling for inntil 6 måneder med finansiering gjennom refusjon sykepenges. Tiltaket er en midlertidig løsning i påvente av en evt. innvilgelse av søknad om øremerket tilskudd til en eller to faste stillinger i barnevernet.

Barneverntjenesten

Antallet meldinger til barneverntjenesten har økt over flere år og er fortsatt økende, jf. tabell 4.6.3.1. Økning skyldes bl.a. at barna som plasseres i tiltak nå er yngre ved plassering enn tidligere, slik at det totale antall saker øker. Det er mange alarmerende meldinger også ift. nyfødte. Stor saksmengde gjør at det ikke er mulig å skjerme nyansatte fra arbeid med kompliserte saker.

Tabell 4.6.3.2 Barneverntjenesten i Ringsaker, antall barn meldt i løpet av året

	1999	2001	2003	2005	2007	2009	2010	2011	Pr 31.8.12
Antall barn meldt	107	127	157	152	177	260	284	342	236

Så langt det er mulig er vakanser pga. permisjon, opplæring, sykdom og fødsler søkt dekket med vikarer. Noen har gått på korttidsavtaler med usikkerhet mht. varighet. Hensynet både til vikarene og tjenesteproduksjonen tilsier behov for større stabilitet og forutsigbarhet i stillingene. For å ha nytte av en vikar i tjenesten må varigheten på engasjementet være minimum 4 måneder. En ser det vanskelig å opprette nye stillinger innenfor budsjetttrammen. En foreslår at det i første omgang opprettes en engasjementsstilling med sammen funksjon som en fast vikarstilling for inntil 6 måneder, med finansiering gjennom refusjon sykepengene.

Tabell 4.6.3.3 Overskridelse av undersøkelsesfrister og henleggelses

	Antall		Fristbrudd %		Henleggelses %	
	Ringsaker	Hedmark	Ringsaker	Hedmark	Ringsaker	Hedmark
2010 – hele året	296	1 462	42,5	24,5	56	69
2011 – hele året	349	1 806	16	20	62	61
1. kvartal 2012	72	485	4	11,5	47	63
2. kvartal 2012	94	481	3	7	53	58

Økt saksbehandlerkapasitet gjorde det mulig å overholde lovbestemte undersøkelsesfrister i 2011. En ny økning i antall saker førte til at 25 meldinger ikke var fordelt til saksbehandlere pr 1.7.2012. En valgte å sette inn vikar som gjorde det mulig å fordele meldingene i løpet av sommeren slik at antallet fristoverskridelser nå er på et akseptabelt nivå.

Tabell 4.6.3.4 Barn med tiltak fra barneverntjenesten pr 31.12.

Antall barn med tiltak pr 31.12.	2003	2005	2007	2009	2010	2011	30.6.2012
Barn plassert utenfor hjemmet	37	47	52	58	66	71	74
Barn med hjelpetiltak i hjemmet	115	127	107	111	99	124	151
Sum antall barn med tiltak	152	174	159	169	165	195	225

Flere barn i en alvorlig risikosituasjon, plasseringer av yngre barn og profesjonalisering av fosterhjem øker utgiftsnivået i enheten. Budsjettet er satt opp ut i fra antall barn plassert i fosterhjem, beredskapshjem og institusjon p.t., samt en mindre økning forventede omsorgsovertakelser blant saker som er oversendt fylkesnemnda til behandling. Ingen nye barn er medtatt i prognosen. All usikkerhet ved vurdering av sannsynlighet for plassering er tatt hensyn til, samt at det er tatt høyde for at det ikke blir medhold i fylkesnemnda for et visst antall barn.

21 unge mellom 18–22 år mottok hjelpetiltak pr 30.6.2012. I 2012 budsjettet ble det forutsatt som et innsparingstiltak at ettervernsaker kunne overføres til Sosiale tjenester m.fl. Dette tiltaket har ikke latt seg gjennomføre som forutsatt og er noe enheten arbeider videre med.

Tabell 4.6.3.5 Ressursutnyttelse, dekningsgrad og produktivitet – KOSTRA 2011

	Ringsaker	Gruppe 13	Hamar	Stange	Gjøvik
Netto driftsutgifter pr innbygger 0 - 17 år	5 745	5 845	6 515	4 970	7 095
Andel barn/unge med barneverntiltak 0-22 år	3,1	3,4	3,5	3,4	3,3
Andel barn 0-22 med hjelpetiltak pr 31.12.12	1,5	1,9	2,1	2,0	2
Andel barn 0-17 år med omsorgstiltak 31.12.12	0,7	0,6	0,6	0,4	1,1
Antall innbygger 0-17 år pr fagstilling	375	284	337	303	325
Fagstillinger per 1000 barn 0-17 år	2,7	3,2	3,0	3,3	3,1
Barn med undersøkelse eller tiltak pr årsverk	22,6	18,2	22,1	20,5	16,8

Tabellen over viser at netto driftsutgifter til barnevern pr innbygger 0-17 år er noe lavere enn nabokommunene og gruppe 13 med unntak av Stange som er lavere. Ringsaker ligger på gjennomsnitt når det gjelder antall barn under omsorg, og under gjennomsnitt med hensyn til hjelpetiltak. Antall

fagstillinger er lavere enn i sammenligningskommunene og gruppe 13, og hver saksbehandler har flere saker.

I henhold til barnevernplanen, jf. k.sak 35/2012, er det et mål å få bemanningen i barneverntjenesten opp på landsgjennomsnitt. Inndekning av økte lønnsutgifter søkes innarbeidet i de årlige budsjetter. For at Ringsaker skal opp til 3,2 fagstillinger pr 1.000 barn, må antallet stillinger økes med 4. Det vil bli søkt om øremerket tilskudd til en eller to faste stillinger i barnevernet så snart statens retningslinjer for søknadsprosessen foreligger.

Familiens Hus

Familiens hus er en viktig arena for tidlig innsats og utvikling av tiltak for å styrke familiers mestring. Barnevern bidrar med 3 familieveiledere/tiltakskonsulent og 1 psykolog. Veileder/konsulent tilbyr bl.a. foreldrekursene "De utrolige årene", foreldreveiledningsprogrammet PMTO (under opplæring) og foreldremekling. Det er ventelister på foreldrekurs til høsten 2013. Psykologen driver lavterskel korttidsterapi individuelt og i grupper, og har bl.a. utviklet en egen terapeutisk strategi rettet mot reduksjon av stress i familielivet som har vekket nasjonal oppmerksomhet. Barnevernets psykolog har som sin primære målgruppe barn i alder 0-6 år, og deres foreldre, og kompletterer følgelig PPTs psykolog i Familiens hus som har hovedansvar for barn i alder 6-12 år. Kapasiteten reguleres ved å avvise/henvisse til DPS/BUP. Det mangler psykologfaglig kompetanse for aldersgruppen 13- 22 år.

Ungdomskontakten (UK)

UK er et psykososialt tilbud til ungdom i alder 13-22 år, med vekt på å øke sosial kompetanse og mestring, samt støtte etablering av sosiale relasjoner. Tiltak ytes aldersselektivt. De yngste prioriteres. Fast drift inkluderer individuelle oppfølginger, samarbeid med andre instanser for eksempel gjennom SLT, aktivitetsgrupper, samtalegrupper, selvhjelpstrening og foreldreveiledning. UK er arena for det kommunale forebyggingsprosjektet T.I.U.R. (Tidlig intervensjon unge og rus), med en ansatt prosjektmedarbeider. Det arbeides forebyggende og med tiltak rettet mot unge med tidlig ruskarriere. UK er ikke styrket med tiltaksmidler til oppfølging av ungdom gjennom T.I.U.R. I tabellen 4.6.3.6 under vises aktiviteten i UK for perioden 2009-2012.

Tabell 4.6.3.6 Aktivitet Ungdomskontakten 2009-2012

Type tiltak	Antall 2009	Antall 2010	Antall 2011	Antall 2012, jan.-okt.
Antall ungdom med individuell oppfølging	52	62	68	61
Antall familier med støttesamtaler	22	26	29	36
Antall ungdom i lukkede gruppetiltak	44	55	63	52
Antall reg. Åpen kveld i gjennomsnitt*)	8	5	12	12
Antall reg. besøk i trefftid pr mnd., gj.snitt**)	124	73	49 ***)	70

*) Åpent gruppetiltak for ungdom 16+, videreutvikling av «hybelgruppe»

**) Trefftid: 14.00 – 15.45 hver dag, voksenalder fellesskap, tilgjengelighet for individuelle samtaler uten avtale

***) Lavere besøkstall i 2011 pga. tilgjengelighet i byggeperioden; ble kompensert med økt gruppeaktivitet

I arbeidet med budsjett 2013 og økonomiplan 2013-2016 har det vært foretatt en vurdering av om hele eller deler av ressursbruken i ungdomskontakten kan gå til styrking av budsjettposter innenfor den øvrige barneverntjenesten; fosterhjem, beredskapshjem, besøkshjem, institusjon og saksbehandlingskapasitet. Vurderingen konkluderer med at en ved å omdisponere ressursene i ungdomskontakten vil miste et viktig psykososialt tiltak rettet mot utsatte ungdommer, og at det ikke kan oppveies av økt saksbehandlerkapasitet i barneverntjenesten.

Bosettingstiltak for enslige mindreårige asylsøkere/flyktninger BEMA

Det gis et bo- og omsorgstilbud til 8 enslige mindreårige som har kommet til landet som asylsøkere. Ut over en kommunal egenandel pr ungdom refunderes utgiftene fra Bufetat. Egenandelen er mindre enn de tilskudd som staten yter til kommunen for bosetting av flyktninger.

4.6.4 Resultatmål – styringskort

	Målemetode Kilde	Mål	Akseptabelt resultat
Brukere			
Tjenester tilpasset brukernes behov			
Brukernes tilfredshet med tjenestene	Brukerundersøkelse	4,5	4,0
Kvaliteten på tjenestene	Brukerundersøkelse	4,5	4,0
God dialog med brukerne			
Brukernes tilfredshet samarbeid medvirkning	Brukerundersøkelse	4,5	4,0
Brukernes tilfredshet med informasjon	Brukerundersøkelse	4,5	4,0
Medarbeidere			
Engasjerte og kompetente medarbeidere			
Brukernes tilfredshet med ansattes engasjement og kompetanse	Brukerundersøkelse	4,5	4,0
Ansattes tilfredshet med engasjement og kompetanse	Motivasjonsmåling	4,5	4,0
Godt arbeidsmiljø			
Ansattes tilfredshet med arbeidsmiljø	Motivasjonsmåling	4,5	4,0
Sykefravær	Visma HRM (Ansatt)	8,0	10,0
Organisasjon			
Læring og fornyelse			
Ansattes tilfredshet med læring og fornyelse	Motivasjonsmåling	4,5	4,0
God ledelse			
Gjennomførte medarbeidersamtaler	Visma HRM (Ansatt)	Ja	Ja
Ansattes tilfredshet med ledelsen	Motivasjonsmåling	4,5	4,0
Økonomi			
God økonomistyring			
Avvik i % hittil i år, regnskap ift. budsjett	Regnskap/budsjett	0 % +	0 % +
Avvik i %, årsprognose ift. budsjett	Regnskap/budsjett	0 % +	0 % +

Mål for brukertilfredshet er justert ned, for å samsvare bedre med de forventningene det er rimelig å ha til tilfredshet med myndighetsutøvelse som har så dyptgripende fullmakter overfor foreldre og barn.

4.6.5 Standardendringer og nye driftstiltak

I forslaget til budsjett 2013 og økonomiplan 2013-2016 styrkes barnevernets ramme med totalt om lag 2,650 mill. kroner. Av dette er 2,0 mill. kroner en reell rammeøkning, mens kr 650.000 er kompensasjon for økt lønn til fosterhjem og økte satser i institusjon. Samtidig er det nødvendig at driften effektiviseres og tjenestenivået reduseres om enheten ikke skal få et merforbruk også i 2013. I budsjett 2012 ble det vedtatt flere innsparingstiltak for bedret økonomisk kontroll. Tiltakene videreføres i budsjett 2013. Det foreslås i tillegg følgende tiltak:

Avvikling av "Ferieklubben" og redusert bruk av besøkshjem

Enhets generelle rammekutt på kr 148.000 dekkes ved avvikling av "Ferieklubben". Hver sommer får grupper på 10 barn tilbud om dagaktiviteter 4 dager hver, over 4 uker. Tiltaket er ikke lovbestemt og kan realiseres uten alvorlig risiko for barns omsorg. Innsparingen utgjør kr 109.000. Generelle rammereduksjon forøvrig dekkes ved avvikling av to besøkshjemstiltak med innsparing på kr 39.000.

Innsparing lønn BEMA

Kr 372.000 omfordes fra BEMA for å styrke rammen til fosterhjem, beredskapshjem og barneverninstitusjon.

Styrking av ramme fosterhjem, beredskapshjem og barneverninstitusjon

Barnevernets ramme er styrket med totalt kr 2.000.000 i 2013, hvorav kr 1.975.000 foreslås å gå til styrking av fosterhjem og institusjon for å dekke utgifter knyttet til eksisterende drift. Samtidig omdisponeres totalt kr 372.000 fra BEMA slik at rammen til fosterhjem og institusjon totalt styrkes med kr 2.347.000.

Ettervern ungdom, styrking av ramme

I 2012 budsjettet ble det forutsatt å overføre ettervernsaker til Sosiale tjenester og Pleie og omsorg. Tiltaket har ikke latt seg gjennomføre. Tjenesten ettervern for ungdom gjenopprettes derfor med en ramme på kr 25.000.